

آوای کوثر

خطبه

خدمتِ صدیقہ طاہرہ فاطمہ زہرا علیہا السلام

سہیہ تنظیم:

محمد زیمایں

شرکت چاپ و نشر بین الملل

شرکت چاپ و نشر بین الملل

دفتر مرکزی:

تهران، میدان استقلال، سندی جنوبی، پلاک ۲۰۲

طبقه سوم

تلفن: ۰۲۱-۳۳۹۲۳۹۵۹

نمابر: ۳۳۱۱۸۶۰۲

فروشگاه مرکزی:

میدان فلسطین، ضلع شمال شرقی، پلاک ۴ و ۵

تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۲۱۹۸۰

نمابر: ۸۸۹۰۳۸۴۳

Email: intpub@intpub.ir

www.intpub.ir

همه حقوق محفوظ است. هر گونه نسخه برداری،

اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره‌ی کامپیوتری

اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد

و بررسی، اقتباس در گیومه در مستند نویسی و

مانند آنها) بدون مجوز کسی از ناشر ممنوع و از

طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

نام کتاب: آوای کوثر (خطبه حضرت صدیقه فاطمه زهرا (س))

تهیه و تنظیم: محمد نعمایی

نویت چاپ: دوازدهم - تابستان ۱۳۹۶

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: آبن نگار، ایمان

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

صفحه آرای: نادر شالیان

طراح جلد: حمید دهدشتی

طراحی جلد: شریف شایسته

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۷۱۲۶-۲۸-۱

فاطمه زهرا (س) ۱۳، قبل از هجرت ۱۱

آوای کوثر: خطبه حضرت صدیقه زهرا (س) تهیه و تنظیم محمد نعمایی

تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۷۹

۸۴ ص: ۱۶ × ۱۱ / ۵ م

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا

چاپ فنی: سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر بین الملل

کتابنامه، ص: ۷۸-۸۴

۱. فاطمه زهرا (س)، ۱۳، قبل از هجرت - ۱۱، خطبه ها، ۲، زمرا (س) ۱۳، قبل

از هجرت - ۱۱، ق - سرگذشته، الف. نعمایی، محمد

ب. سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ج. عنوان

BP ۳۷ / ۲۲ / ۱۳۷۹

کتابخانه ملی ایران ۶۷۳۹ - ۷۹ م

ISBN: 978-964-7126-28-1

مقدمه

رسول ربیبی است که برای هدایت و ارشاد بشریق را مینمایانی از جنس خودشان می فرستد، با آنکه رسولان، پیامبران از نوع بشر بوده اند؛ اما آب و خاک و حمر و دوششان، با هم فرق و بسیار امتیاز داشته است و آن ها بیان تنویر افکار عمومی مأموریت یافته اند تا مشکلات دین و دنیای خلائق را برطرف سازند و مردم را به کار مطلوب خود برسانند.

پیامبران با اختلاف درجات علمی و مسموی

دارای چهار وظیفه کلی بوده اند:

اول: تهذیب نفوس و تزکیه اخلاق و آموختن آداب و

سنن اخلاقی.

دوم: آموزش و پرورش علمی و ادبی به طریقی که
وحی اعلام فرموده است.

سوم: تدریس کتب آسمانی که از منطق وحی
سرچشمه گرفته و آیین جاودانی انسانی است.

چهارم: آموختن علم و حکمت و تعلیم معارف و
سرا... الهی.

برگزیدترین پیامبران و نخستین نقطه وجود
آفرینش و عین رسالت و اشرف رسل و خاتم پیغمبران
حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله آن آینه سر تا پا
نمای قدرت الهی در عالم امکان، برای آخرین
مرتبۀ مأمور هدایت خلایق در زمین، و در ظرف ۲۳
سال ۲۲ هزار حکم و قانون آسمانی به منظور
تکامل نفوس انسانی به صورت قرین که سرچشمه
حیات و سعادت جاودانی است به جامعه مسلمانان
تعلیم و تسلیم و افاضه فرمود و به قول بیستر
محققین عامه، بیش از سیصد هزار حدیث در

تفسیر و تبیین آیات قرآن به مردم آموخت و این
آیین انسانیت را با آموزندگان آن که اهل بیت و
عترت خود بودند، به نام دو مرکز نقل غیر قابل
تفکیک، به مردم معرفی فرمود.

در سال در مکه با کفار و مشرکان به مبارزه
پردازد، در سخت‌ترین شرایط زندگی، خود و
پیروانش را ثابت قدم او مقاومت نمودند و هر اندازه
تهدید و شکنجه و حریمیت اجتماعی آنها بیشتر
می‌شد، مقاومت و استقامت و پایداری و تحمل و
شکیبایی آنان بر اساس ایمان و حکم‌تر و پایدارتر
می‌گردید، تا به امر پروردگار توانا مأمور به
مهاجرت شدند و از مکه به مدینه (حشر)
مهاجرت نمودند.

آن‌گاه فرمان جنگ و پیکار برای دفاع از دین و

آیین انسانیت نازل شد، و حزب خدا با ۳۱۳ نفر
شروع به جنگ و دفاع نمودند و در ۸۴ غزوه و

سریه، بدون هیچ بودجه و هزینه، و تأمین مخارج
 جنگی، فقط بر اساس ایمان، قیام و مبارزه نمودند،
 و ظرف ده سال با پیروزی کامل تمام جزیره العرب
 را زیر فرمان توحید درآوردند که دیگر اثر کفر و
 شرک تاکنون هم، در آن منطقه باقی نمانده است و
 در است ۸۱ روز قبل از رحلت، پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله در
 مراجعت از مدینه با حضور بیش از یکصد هزار نفر
 خطبه مهیج و مهمی در کراع غدیر خم بیان فرمود
 که نتیجه فعالیت های گذشته و حوادث آینده و راه
 سعادت و کمال را بدست مردم مسلمان آموخت و
 خلیفه و جانشین و ولی و سرپرست این برنامه
 آسمانی را به مردم معرفی فرمود و دفتر نبوت هم
 بسته شد.

پیشگفتار

«إِنَّمَا فَاطِمَةُ بَضْعَةٌ مِنِّي، يُؤْذِنِي مَنْ آذَاهَا»^۱

«ما فاطمه پاره تن من است، هر که او را آذیند مرا آزرده».

آوای کوثر

در تاریخ سراسر حاسه و شور اسلام، و در بین سخنان دُرربار معصوم علیها السلام، فرازهایی است که از درخشش و جوششی خاص برخوردار است؛ تا جایی که نه تنها برای مخاطبان حاضران در آن زمان سرنوشت‌ساز و قابل اهمیت بود، بلکه به عنوان منشوری جاوید برای همه نسل‌ها و همه عصرها باقی مانده؛ که گذشته از بیان واقعیت‌ها و پرده برداشتن از نکات مبهم تاریخ، بهترین برای

۱. ابن حجر، الصواعق المحرقة، ص ۲۸۹، حدیث ۵، چاپ دارالکتب العلمیة (بیروت).

تشخیص حقایق است.

به عنوان مثال؛ با اینکه زندگی پیامبر ﷺ سراسر درس و پند است و همه سخنانش چون وحی، سرچشمه آسمانی دارد، اما روزهایی در زندگی آن بزرگوار به چشم می‌خورد که ویژگی آن به حدی است که با سرنوشت اسلام عزیز رقم خورده و قیمة ایام و حوادث را تحت الشعاع قرار می‌دهد.

مثل روز عید فطر، خطبه تاریخی پیامبر در آن روز، در بازگشت از حجة الوداع که همان‌طور که همه می‌دانیم، اگر پس از انجام بار سنگین رسالت، در آخرین روزهای حیات پیامبر ﷺ، جانشین خود را برای هدایت و رهبری امت بران روز معرفی نمی‌کرد، طبق آیه قرآن، رسالتش را تمام و ناقص گذاشته بود.^۱

۱. «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ»؛ ای پیامبر، آنچه از جانب خدا بر تو نازل شد، به

و مانند خطبه‌های جانسوز حضرت علی علیه السلام در نهج البلاغه در فرازهای حسّاس.

و خطبه‌های سرنوشت‌ساز امام حسین علیه السلام روز عاشورا، در بین دو صف حق و باطل.

و خطبه تاریخی امام سجاد علیه السلام در مجلس یزید، و روایت عاشورا در شهر شام که منجر به افشاد ری رسم کردن یزید و خاندان ابی سفیان شد.

و خطبه تاریخی حکمت‌آموز فاطمه زهرا علیها السلام، تنها یادگار پیامبر، در سهرمدینه، در حضور بزرگان مهاجران و انصار.

این خطبه، به اندازه‌ای مشهور و محکم است که تاکنون هیچ کس در اصل و سند آن خدشه نکرده؛ و اصل آن در کتب فریقین (شیعه و سنی) آمده تا جایی که دانشمند مشهور اهل سنت

← مردم برسان، که اگر نرسانی، تبلیغ رسالت و ادای وظیفه نکرده‌ای...» (مانده/۶۷)

«ابن ابی‌الحدید معتزلی» در کتاب «شرح نهج‌البلاغه» این خطبه را فقط از مصادر و مدارک اهل سنت نقل می‌کند.

محتوای این خطبه به قدری غنی و پر بار است، که اگر آن را از معجزات بالغه و کرامات باقیه حضرت صدیقه زهرا علیها السلام قلمداد کنیم، سخن به گرامی، نرفته‌ایم.

در درحقیقت آن همین بس که تاکنون شروح بسیاری بر این خطبه مفاہیم والای آن، از سوی اندیشمندان به دستش بریر درآمده است.

در این خطبه موجز و کوتاه، حیاتی‌ترین مسائل اسلام و انسان چون: توحید، نبوت، امامت و معاد، با عباراتی بسیار نغز و زیبا و با صنایع سی‌شمار ادبی و فنون متعدد کلامی به تصویر کشیده شده است.

ای کاش امروز، همه کسانی که ادعای پیروی از سنت پیامبر عظیم‌الشان را دارند، سخنان تنها یک تنار و پاره‌تن او را بخوانند و در آن بیندیشند، بلکه

پاسخی برای این سؤال بیابند که:

مگر بعد از رحلت پیامبر ﷺ و با فاصله کمتر از سه ماه، در مدینه و در آن جامعه توحیدی چه مسائلی رخ داده بود که این‌گونه حضرت زهرا زبانی سیکوه می‌گشاید که فریاد ضجّه و ناله زنان مهاجر انبار سجد پیامبر را پُر می‌کند!؟

و ی‌اش جوانان عزیز ما، همچون گذشتگان این خطبه الحفظ می‌کردند و چون آیات الهی آن را محترم شمردند، هوار مضامینش را به خاطر بسپارند و با آرمان‌های الهی آن حضرت بیشتر آشنا شوند.